

RAPORTUL DE EVALUARE A STATISTICII INDUSTRIEI DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN CONFORMITATE CU CELE MAI NOI RECOMANDĂRI INTERNAȚIONALE

Acest document a fost elaborat în baza rezultatelor misiunii expertului UNIDO Dlui Igor Uliyanov, consultant internațional, la Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Misiunea a avut loc în perioada 25-27 aprilie 2017 și a fost organizată în cadrul proiectului UNIDO "Îmbunătățirea statisticii industriei și dezvoltarea indicatorilor industriali de performanță pentru analiză politică în țările CSI" (ID proiect 120443).

1. Revizuirea statisticii industriei din Republica Moldova

1.1 Clasificatoare

Începând cu anul 2014 în statistica Republicii Moldova este utilizat Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei CAEM Rev.2, armonizat cu NACE Rev.2 și ISIC Rev.4. Seriile de timp privind Indicii Producției Industriale și Valoarea Adăugată Brută sunt recalculat în CAEM Rev.2 începând cu anul 2010.

În prezent, statistica industriei utilizează Nomenclatorul de produse și servicii industriale PRODMOLD (lista 2013) armonizat la versiunea Europeană PRODCOM (lista 2013), care este bazat pe CAEM Rev.2 și Clasificatorul Statistic al Produselor (bunurilor și serviciilor) al Republicii Moldova (CSPM).

Clasificatoarele menționate mai sus au fost aprobate prin Hotărârea Colegiului Biroului Național de Statistică, în componența căruia intră membri din cadrul Biroului Național de Statistică, precum și reprezentanți ai altor autorități ale administrației publice, instituțiilor științifice și de învățământ.

Astfel, Clasificatorul Activităților Economice și Nomenclatorul de produse și servicii industriale folosite în statistica industriei Republicii Moldova sunt în conformitate cu cerințele Recomandărilor Internaționale privind Statisticile Industriale 2008 (IRIS).

1.2 Unitățile statistice

În statistica industriei din Republica Moldova unitatea de raportare și unitatea statistică de observare sunt persoane juridice (întreprinderi). Doar câțiva indicatori care fac parte din Ancheta structurală sunt colectați de la unitățile locale, și anume: cifra de afaceri (venitul din vânzări), numărul mediu de salariați, salariul. Aceasta este cea mai semnificativă divergență de la IRIS, potrivit căruia se propune utilizarea organizației ca unitate statistică pentru colectarea datelor statistice industriale (p. 2.71 IRIS). Cu toate acestea, informațiile de la întreprinderi sunt de asemenea recunoscute ca admisibile (p. 2.71 IRIS).

1.3 Registrul statistic

În Republica Moldova înregistrarea persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali stabiliți pe teritoriul țării se desfășoară la Camera înregistrării de Stat (CÎS) (cu excepția celor care potrivit legislației se înregistrează la alte organe de stat). În special, organizațiile necomerciale sunt înregistrate de către Ministerul Justiției sau de către autoritățile locale.

Biroul Național de Statistică primește zilnic de la Camera Înregistrării de Stat informații despre înregistrările noi, reorganizări și lichidări de persoane juridice și a întreprinzătorilor individuali. Datele înregistrate primite conțin codul de identificare, tipuri de activități economice declarate de către întreprindere (prima activitate BNS o consideră activitate de bază), forma de proprietate, structura capitalului social etc. Aceste date sunt încărcate în Registrul statistic și sunt actualizate potrivit datelor din bilanțului contabil și ancheta structurală.

Valorile reale ale indicatorilor cantitativi ale persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali intra în business-registru din următoarele două surse:

- darea de seamă privind bilanțul contabil anual a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, colectarea căruia conform legislației Republicii Moldova este încredințată Biroului Național de Statistică. Totodată, există cazuri foarte rare, atunci când dările de seamă financiare nu ar trebui să fie prezentate, de exemplu: firmele mici și titularii de licență de afaceri (persoane fizice).

- Ancheta structurală anuală.

Datele din alte surse administrative, în special de la serviciul fiscal de stat, nu sunt utilizate pentru încărcarea variabilelor în business-registru, cu toate acestea o astfel de posibilitate există și Biroul Național de Statistică cîntărește această abordare.

Și anume, articolul 16 "Registrele Statistice" din legea Republicii Moldova cu privire la Statistica oficială, menționează că " Autoritățile administrației publice centrale și locale, alte persoane juridice care gestionează baze de date despre persoane fizice și persoane juridice prezintă în mod gratuit, la solicitarea organului central de statistică, informația necesară formării și actualizării registrelor statistice". În conformitate cu articolul 19 "Sursele de colectare a datelor" al aceleiași legi menționează că "Autoritățile administrației publice centrale și locale, alte persoane juridice care dețin date administrative sînt obligate să transmită, în mod gratuit, organelor statisticii oficiale informația primară și informația centralizată solicitată".

În baza legii cu privire la statistica oficială între Biroul Național de Statistică și Serviciul Fiscal de Stat în anul 2015 a fost încheiat un acord, conform căruia, la cerere, Biroul Național de Statistică va primi de la Serviciul Fiscal de Stat date individuale lunare ale declarațiilor fiscale privind TVA (în format xml), declarațiile anuale de impozit pe profit etc. (doar 6-7 forme de documente). Acest proces se realizează cu ajutorul platformei electronice inter-departamentale de schimb de date "M-Connect".

Trebuie de menționat faptul că Serviciul Fiscal de Stat dispune de date privind unitățile separate geografic (unități locale) a întreprinderilor, deoarece unitățile locale plătesc taxa locală, valoarea căruia depinde de numărul de angajați.

La momentul actual sunt desfășurate negocieri cu Casa Națională de Asigurări Sociale pentru încheierea acordului de schimb de date.

Astfel, Registrul Statistic se bazează pe surse de încredere în ceea ce privește informațiile administrative și statistice, care sunt în conformitate cu recomandările internaționale privind statisticile industriale.

1.4 Sistemul de indicatori

Cercetarea Ancheta structurală în întreprinderi (chestionarul ASA - Ancheta Structurală Anuală în întreprinderi) se desfășoară anual în Republica Moldova. Acest chestionar acoperă toate grupurile de variabile specificate în IRIS, cu excepția următoarelor: ore lucrate (punctul 2.5 și 2.6 din IRIS capitolul IV B), vânzările de comerțul electronic / cifra de afaceri / valoarea transferurilor (punctul 5.4 din IRIS capitolul IV B), comenzile noi primite și ordinele neachitate (punctele 12.1 și 12.2 din capitolul IV B IRIS) și valoarea produselor individuale importante

(punctul Q5.1 din capitolul IV al IRIS). Astfel, ancheta structurală acoperă un spectru larg de variabile tematice, care este mai larg decât în majoritatea țărilor CSI.

Unele grupuri de variabile recomandate în IRIS, nu sunt incluse în Ancheta Structurală în Întreprinderi (ASA) dar sunt cuprinse în alte chestionare asociate cu ancheta structurală, și anume:

- ancheta anuală M3 "Cîștigurile salariale și costul forței de muncă", conține majoritatea grupelor de variabile recomandate: numărul de persoane ocupate, numărul de ore lucrate, compensarea angajaților. Toate variabilele cheie sunt prezentate pe activități economice. Datele privind ocuparea forței de muncă feminină și a forței de muncă intrate sunt prezentate ca cifre separate;

- ancheta anuală 1-BE "Balanta energetică" este completată de către întreprinderile care conțin variabile privind producția de energie, de achiziție, de consum, transferuri, etc. Aceste variabile sunt exprimate în cantități fizice și sunt prezentate pe tipuri de combustibil și energie;

- ancheta anuală "Cercetarea statistică a produselor industriale" PRODMOLD-A, cuprinde date privind cantitatea de produse fabricate de întreprinderea raportoare, cantitatea și valoarea de produse comercializate (pe piața internă și piața externă), stocurile de produse finite (în cantități fizice). Cantitatea și valoarea produselor vândute este împărțită pe două linii: 1 – produse fabricate din materii prime proprii, 2 – produse fabricate din materialul clientului.

- ancheta anuală Nr. 1-mediu "Cheltuieli curente pentru protecția mediului", trebuie să fie completată de către întreprinderi.

Cercetările anuale M3, 1-BE și PRODMOLD-A sunt analoge cu cercetările infra-anuale, cum ar fi: M1 (trimestrial), 1-RE (lunar) și IND TS (lunar). Aceste rapoarte infra-anuale colectează date de la același set de întreprinderi industriale (aproximativ 1 400 de întreprinderi).

Asemănător cu Ancheta Structurală anuală este cercetarea statistică trimestrială Nr. 5-CI "Cosumurile și cheltuielile întreprinderii", în care este reprezentată structura veniturilor, cheltuielilor și stocurile la întreprindere.

Doar câteva variabile recomandate în IRIS nu sunt incluse în chestionare statistice utilizate în Republica Moldova. Lista acestor variabile este după cum urmează:

- numărul de angajați implicați în activitățile de cercetare-dezvoltare, explorare și evaluare a resurselor minerale, dezvoltarea de software-ul și baze de date, crearea de opere de artă originale, crearea de active fixe și reparații capitale proprii din contul întreprinderii (punctele 2.1.3.1.1 – 2.1.3.1.5 din capitolul IV B al IRIS);

- ore lucrate de angajați implicați în activitățile menționate mai sus (punctele 2.5.1.1 – 2.5.1.5 din capitolul IV B al IRIS);

- salariile (în numerar sau în natură) ale angajaților implicați în activitățile menționate mai sus (punctele 3.1.1.1 - 3.1.1.5 din capitolul IV-B al IRIS);

- costul materialelor folosite pentru a construi sau revizuirea generală pe propria cheltuială a mijloacelor fixe pentru activitățile menționate mai sus (punctele 4.1.3.1 - 4.1.3.5 din capitolul IV-B al IRIS);

- prezența, circulația și amortizarea mijloacelor fixe referitoare la activitățile menționate mai sus (poziția 11.1.4.1 - 11.1.4.5, 11.2.4.1 - 11.2.4.5, 11.3.4.1 - 11.3.4.5, 11.4.4.1 - 11.4.4.5, 11.5. 4.1 -11.5.4.5 din capitolul IV B al IRIS);

- plățile efectuate de întreprindere pentru activitatea externalizată către o altă unitate (punctul 4.4.1.2);

- taxele plătite pentru ocuparea forței de muncă închiriate (punctul 4.4.1.2.1);

- veniturile primite de către întreprindere pentru contract și comisia de muncă, în cazul când această întreprindere (contractantul) efectuează operațiuni specifice activității de producție (cum ar fi prelucrarea, transformarea, montaj sau fabricarea de materiale, așa cum a ordonat o

altă unitate productivă (principalul)), constituind totalitatea sau o parte din activitatea principală în producerea unui bun sau serviciu (punctul 5.1.4.1);

- vânzarea/cifra de afaceri/valoarea transferurilor/încasărilor pentru servicii sau alte venituri ale comerțului electronic (punctul 5.4);

- comenzile noi primite (punctul 12.1) și ordinele neîncasate la sfârșitul perioadei de referință (punctul 12.2).

Lista de variabile incluse în ancheta structurală în întreprinderi, oferă o oportunitate de a calcula ieșirile de la întreprindere, consumul intermediar și valoarea adăugată, așa cum este recomandat de IRIS (punctele 8 – 10 capitolul IV B al IRIS). Un astfel de calcul este efectuat de către Biroul Național de Statistică, cu toate acestea, acesta joacă rol de sprijin, iar rezultatele nu sunt publicate. Direcția Conturi Naționale și Sinteze Macroeconomice face propriul calcul a valorii adăugate care nu este direct bazat pe statisticile structurale ale întreprinderilor.

1.5 Indicatori de performanță

Capitolul V din IRIS recomandă să se calculeze următorii indicatori de performanță:

1. Ratele de creștere

- a) valoarea adăugată a activității industriale;
- b) ocuparea forței de muncă în sectorul industrial.

2. Raportul dintre indicatori

- a) producție și salariat
- b) ieșirile și oră lucrată
- c) valoarea adăugată și salariat
- d) raportul dintre comenzile primite și livrări
- e) raportul dintre stocurile de mărfuri și mărfurile livrate
- f) intensitatea consumului de energie pe activitate economică:
acest indicator ar trebui să fie obținut ca raport dintre energia totală consumată (măsurată în terajouli) la valoarea adăugată totală;
- g) intensitatea de utilizare a apei pe activitate economică:
acest indicator ar trebui să fie obținut ca raport dintre cantitatea totală de apă folosită (în metri cubi) la valoarea adăugată totală;
- h) raportul cheltuielilor pentru protecția mediului la valoarea adăugată:
acest indicator este calculat ca raport dintre cheltuielile efectuate de protecția mediului către unitatea producătoare de valoare adăugată generată în timpul perioadei de referință.

3. Indicatori de acțiune

- a) cota valorii adăugate a activității industriale în valoare totală adăugată (valoarea adăugată generată pe seama activității industriale ca procent din valoarea adăugată totală a economiei);
- b) ocuparea forței de muncă în activitatea industrială ca pondere în totalul forței de muncă: ar trebui să fie calculată ca raportul dintre numărul total de persoane ocupate în activități industriale la numărul total de persoane angajate în economia totală.

Indicatorii de performanță este recomandat a fi calculați la nivel de trei semne (grupă) a ISIC, Rev. 4, pentru periodicitate anuală la nivel de două semne (diviziune) a ISIC, Rev. 4, pentru periodicitate trimestrială (vezi IRIS, alin. 5.9).

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova calculează și publică numai indicatorii de performanță enumerați mai sus sub numărul 1 și 3. Raportul dintre indicatori (enumerați la punctul 2) nu sunt calculați și nu sunt publicați.

Pentru a ajunge la acuratețea datelor privind indicatorii de performanță, este necesar să se asigure că toate variabilele sunt preluate din aceeași sursă de informații (să zicem, din același chestionar). De exemplu, atunci când valoarea adăugată raportată la salariat va fi calculată, este necesar ca ambele componente – valoarea adăugată și numărul de salariați – să fie luați din ancheta structurală în întreprinderi.

1.6 Statistica întreprinderilor mici

În conformitate cu legislația Republicii Moldova, întreprinderile mici și mijlocii sunt întreprinderile care nu au mai mult de 250 de angajați și cifra de afaceri nu depășește suma de 50 mln. lei. Întreprinderile mici nu trebuie să aibă mai mult de 10 angajați și cifra de afaceri nu trebuie să depășească suma de 10 mln. lei. Micro-întreprinderile trebuie să nu aibă mai mult de 9 angajați și cifra de afaceri nu trebuie să depășească 3 mln. lei.

În registrul statistic întreprinderile mici și micro nu sunt marcate sub nici-o formă, cu toate acestea, lista acestor întreprinderi poate fi obținută cu ușurință prin utilizarea filtrelor corespunzătoare.

În Republica Moldova pentru colectarea datelor în întreprinderile mici și mijlocii sunt folosite aceleași rapoarte ca pentru colectarea datelor în întreprinderi mari. În acest caz este necesar să menționăm că în alin. 2.70 IRIS-ului există următoarea recomandare: "Pentru întreprinderile mici este recomandat de a se colecta doar o cantitate limitată de date. În legătură cu aceasta este necesar, ca pentru aceste întreprinderi, să se facă estimări la variabilele omise din anchetă".

Mai mult decât atât, IRIS (a se vedea alin. 7.48) recomandă o versiune prescurtată a unui formular de anchetă ce ar putea fi utilizate pentru întreprinderile mici.

Prin urmare, lipsa chestionarelor scurte pentru întreprinderile mici este o abatere de la spiritul și litera recomandărilor Internaționale.

Pentru sondaje anuale din Republica Moldova, toate întreprinderile cu numărul de angajați mai mult de 20 de persoane sunt incluse în eșantion; iar dacă numărul de angajați este între 0 și 20 acoperirea recomandată este atins prin utilizarea eșantionului aleatoriu.

Pentru cercetările infra-anuale (lunare) toate întreprinderile cu numărul de angajați nu mai puțin de 20 persoane sunt incluse în cercetare, dacă numărul de angajați este între 4 și 19 persoane (inclusiv) întreprinderile sunt cercetate în mod aleatoriu, iar dacă întreprinderile au numărul de angajați nu mai mare de 3 persoane – nu sunt incluse în cercetare.

O astfel de abordare este în conformitate cu p. 7.39 de la IRIS: "pentru cele mai multe sondaje, toate unitățile cu o anumită dimensiune (cut-off point) sunt incluse în sondaj, în timp ce doar un eșantion este atras de restul unităților".

Dacă se folosește tehnica de eșantionare, de obicei este utilizată metoda de eșantionare aleatorie. Pentru proiectarea și evaluarea planurilor de eșantionare se utilizează software-ul SAS.

1.7 Indicele Producției Industriale (IPI)

În Republica Moldova, Indicele Producției Industriale este calculat prin metoda deflatorii în conformitate cu sub-sectiunea 5.5.1 a Recomandărilor Internaționale privind Indicele Producției Industriale (IRIIP). Și anume, practica de calcul IPI îndeplinește următoarele orientări ale subsecțiunii 1.5 "Rezumatul listei de recomandări" a MRIPP:

(vii) în general, la calcularea IPI pentru determinarea volumelor fizice se recomandă a utiliza metoda deflării cu utilizarea unui indice de preț adecvat;

(viii) în calitate de deflator se recomandă de utilizat Indicele Prețurilor Producției Industriale (IPPI);

(ix) se recomandă de aplicat deflatorul la cel mai mic nivel de agregare, dar nu peste nivelul subgrupelor ISIC (4 semne).

Mai mult decât atât, în alin. 5.45 de IRIIP, este menționat că: în general, pentru obținerea indicilor de volum a produselor industriale se recomandă metoda deflării. În cazul în care calitatea produselor variază, trebuie evitată metoda extrapolării (adică, calculele bazate pe cantități fizice incluse în coșul de produse).

În conformitate cu procedura recomandată în subsecțiunea 5.5.1 de IRIIP, la etapa inițială de formare IPI, valoarea indicilor calculați pentru fiecare produs (așa-numita valoare ruda), sunt ponderate (pentru fiecare grup de produse) folosind ca greutate cota de ieșire a unui anumit produs în totalul producției unui anumit grup de produse. În timp ce calcularea valorii indicilor pentru fiecare produs în total producție a acestui produs ar trebui să fie luat în considerare, inclusiv producția din materii prime proprii și materii prime deținute de client. Pentru aceasta, la etapa de pre-procesare, producția fiecărui produs din materii prime deținute de client sunt evaluate prin utilizarea prețurilor de piață pentru același produs, dar care sunt produse din materii prime proprii.

Un astfel de calcul este posibil pentru că raportul statistic lunar IND TS conține date privind producția și livrarea pentru fiecare produs (în expresie naturală și valoric) sunt prezentate în două rânduri: 1 – producție fabricată din materii prime proprii și 2 – producție fabricată din materii prime deținute de client. Acest lucru permite calcularea prețului unitar pentru fiecare produs fabricat din materii prime proprii, și de a extrapola acest preț la același produs, dar fabricat din materii prime deținute de client. Deși această procedură de pregătire a datelor nu se reflectă în recomandările internaționale, aceasta nu vine în contradicție cu esența metodei de deflatare (așa cum este descris în sub-secțiunea 5.5.1 al IRIIP). În opinia mea, această abordare este pe deplin adecvată circumstanțelor din Moldova unde outsourcing (de exemplu, atunci când proprietarul de materii prime transferă procesul de fabricație la contractant) este răspândit rapid în rândul întreprinderilor. În mod explicit, această abordare permite de a calcula IPI în mod corect în cazul în care clientul este întreprinzător individual și pe anumite motive nu este acoperit de rapoarte statistice.

Există o alternativă a metodei de deflatare la calcularea IPI (așa cum este definit în sub-secțiunea 5.5.1 a IRIIP). Această alternativă este deflatarea directă a cifrei de afaceri la cel mai scăzut nivel al ISIC (care este utilizat în unele țări, inclusiv în Europa). Cu toate acestea, în acest caz, ar trebui să se monitorizeze cu atenție faptul că rapoartele statistice sunt obținute atât de la client, cât și de la contractor. Într-un astfel de caz, clientul trebuie să raporteze pentru fabricarea produsului comandat (de exemplu, ulei vegetal) și contractorul (adică a producătorului actual) - numai pentru serviciile furnizate la prelucrarea materiilor prime deținute de client. În opinia mea, este destul de dificil să se asigure o calitate înaltă a IPI, utilizând metoda descrisă în economiile de tranziție, inclusiv în Moldova.

Prin urmare, în ceea ce privește structura economiei Moldovei, în cazul în care cea mai dezvoltată este industria ușoară și alimentară, consider că cea mai bună metodă de calculare a IPI este cea utilizat în prezent de către Biroul Național de Statistică.

Indicatorii privind Valoarea adăugată utilizați pentru agregarea IPI de la cel mai mic nivel la cel mai mare nivel ISIC, provin din conturile naționale (dar nu direct de la Ancheta structurală în întreprinderi).

În Republica Moldova, pentru elaborarea IPI se utilizează anul de bază mobil, care este actualizat anual. Ca an de bază este folosit T-2; de exemplu, pentru calcularea IPI lunar în anul 2017 avem ca an de bază anul 2015. Acest lucru este în conformitate cu alin. 5.66 de IRIIP: "se recomandă ca ponderile activităților economice a IPI să fie actualizate anua cu cele mai recente

ponderi, deoarece acest lucru va asigura corectitudinea IPI ca indicator de creștere. Cele mai recente ponderi disponibile sunt ponderile anilor T-2 sau T-3

Ajustarea sezonieră a seriilor de timp a IPI este realizată în Republica Moldova cu ajutorul programei soft Demetra+ pentru 30 de serii de timp: pentru producția totală calculată ca B+C+D secțiunile ISIC rev. 4, separat pentru secțiunile B, C, și D, iar pentru nivel de două cifre ISIC (pentru secțiunile B și C). Începând cu 2017, Biroul Național de Statistică publică date ajustate sezonier a seriilor de timp IPI (precum și non-ajustat).

Datele privind IPI sunt publicate în a 40-a zi calendaristică după sfârșitul perioadei de raportare.

Metodologia de calcul a IPI elaborată de Biroul Național de Statistică prevede o anumită politică de revizuire a datelor IPI publicate. Prima revizuire a indicilor pentru luna T este efectuată când se publică indicii pentru luna T+1. Cea de-a doua revizuire este efectuată în data de 17 februarie a anului viitor (când sunt publicate datele IPI pentru perioada ianuarie-decembrie a anului precedent).

1.8 Statistica industriei la nivel sub-național

În Republica Moldova sunt 35 de raioane administrativ, care în conformitate cu legislația sunt grupate în 5 regiuni. Pentru fiecare regiune Biroul Național de Statistică calculează Indicii Producției Industriale. Calculul acestor indici regionali este similar cu calculul indicilor la nivel național, cu toate acestea metodologia de calcul utilizată este simplificat.

2. Concluzii și recomandări

În opinia consultantului UNIDO reiese că materialele și publicațiile oficiale furnizate de către Biroul Național de Statistică privind Statistica Industriei Republicii Moldova corespunde Recomandărilor Internaționale privind statistica industrială din 2008 și Recomandărilor Internaționale privind Indicele producției industriale din 2010, adoptat de către Comisia de Statistică a ONU.

Cu toate acestea, unele abordări practice, fiind o opțiune acceptabilă, nu sunt cele mai bune abordări recomandate. În primul rând, este legată de unitățile statistice: în Moldova, unitatea de bază observată este întreprinderea, în timp ce unitatea recomandată este unitatea.

Unii dintre indicatorii recomandați nu sunt colectați sau nu sunt calculați, în special-indicatori de performanță industrială.

Pentru întreprinderile mici, mijlocii și mari este folosit același tip de chestionar statistic, în timp ce recomandările internaționale sugerează utilizarea chestionarelor simplificate pentru întreprinderile mici, care ar trebui să conțină un set limitat de variabile.

Pentru calcularea IPI este utilizată metoda de deflatare, care este recomandată de IRIIP ca fiind cea mai bună practică. Procedura de calculare a IPI în Moldova este pe deplină în conformitate cu IRIIP. Calcule suplimentare se fac la etapa de pregătire a datelor, care permit includerea în calculul IPI a produselor fabricate din materii prime proprii, precum și a produselor fabricate din materiile prime deținute de client.

Având în vedere cele de mai sus, se recomandă:

1. De dezvoltat metodologia și să continuăm cu calcularea întregului set (sau majoritatea) de indicatori de performanță industrială, deoarece informațiile minime necesare pentru calcul sunt deja colectate.

2. Să fie elaborate chestionare statistice simplificate, pentru întreprinderile mici, care să conțină un set limitat de indicatori și să utilizeze metode de calcul indirecte pentru alți indicatori necesari.

3. Să se colecteze de la întreprinderi și/sau surse administrative un set complet de variabile preconizat de IRIS. De exemplu, nu ar trebui să fie o problemă importantă includerea variabilelor comenzilor noi primite (articolul 12.1 din IRIS capitolul IV B) și a comenzilor neachitate (articolul 12.2) în formularul de raportare existent, de exemplu în raportul statistic lunar IND TS.

4. Ținând seama de faptul că unitatea de observare recomandată în statistica industriei este întreprinderea, obiectivul ar trebui să fie extinderea treptată a setului de variabile colectate pentru nivelul unităților locale în cadrul anchetei structurale.

Consultant UNIDO
Igor Uliyanov, Dr.Sc.oec.
18 mai 2017